

νατον ἐνταῦθα. Παρὰ τὴν πόλιν κάτω τὴν ζωσαν, τὴν σφριγῶσαν, τὴν βομβοῦσαν, τὴν ὀνειροπολοῦσαν προεκτάσεις τοῦ βραχίονος τοῦ λιμένος καὶ τῆς προκυμαίας καὶ μέγαν χάνδακα ὅπως μὴ κατακλύζεται ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ Πηλίου καταρρεόντων ὁμβρίων ὑδάτων, κεῖται νεκρόπολις τις ἐντὸς τοῦ τείχους, ὡς ἐντὸς ἀσβεστοχρίστου τάφου.

Στενὰ τοικμᾶζ σοκὰκ εἰσδύουσι τῇδε κακεῖσε ἀπολήγοντα εἰς κεκλεισμένην θύραν· σιγὴ ὑπὸ τὰ καφάσια. Ποῦ εἶνε οἱ μεγάλοι χαῦνοι ὀφθαλμοὶ οἵτινες ἔβλεπον ὀπισθεν αὐτῶν; Ποῦ εἶνε τὰ στόματα ἅτινα ἐγέλων μὲ τόσῃν χάριν; ποῦ εἶνε αἱ γλυκεῖαι φωναὶ αἵτινες τόσον παθητικῶς ἤδον τὰ πλήρη ἁσιατικῆς ἡδυπαθείας σαρκιά; τίς οἶδεν εἰς ποῖον ἄξενον ἔδαφος τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, εἰς ποῖαν ἄστοργον ἐξορίας χώραν!

Ὅταν ἀνοίγῃται σιγηλὴ τις θύρα, διαφαίνεται γραῖά τις χανούμισσα καθήμενὴ ἐπὶ τινος σκαμνίου, μεθ' ὅλης τῆς κοπώσεως τοῦ γήρατος· οὐδ' αὐτὰ τὰ παιδία θορυβοῦσιν, οὐδὲ ῥίπτουσι λίθους εἰς τοὺς διαβάτας φωνάζοντα γκιαοῦρ. Οἱ ὀκλαδὸν καθήμενοι ἐπὶ τοῦ τουρακίου τοῦ καφενεῖου ἄνδρες ἐκεῖνοι, αἱ γραῖαι ἐκεῖναι, τὰ πενθίμως φρόνιμα παιδία ἐκεῖνα ὁμοιάζουσι πρὸς ἄνθη μεμαραμένα, κοπέντα τῆς ρίζης των. Τὸ ἔδαφος δὲν παρέχει ἱκμάδα πλέον εἰς αὐτοὺς. Καὶ ἐν τούτοις τὸ ἔδαφος τοῦτο ὑπῆρξε πατρίς των!

Μοὶ φαίνονται τόσον δυστυχεῖς, μοὶ φαίνονται τόσον ἀκριβὰ πληρόνοντες τὰς παρελθούσας ἀνομίας τῆς φυλῆς των, ὥστε λησμονῶ πρὸς στιγμήν τί ἔπραξεν αὕτη πρὸς τὸ ἔθνος μου καὶ αἰσθάνομαι συμπάθειαν πρὸς αὐτοὺς. Ἐν τινι στενωπῷ ἀκούω φωνὰς ὁμιλοῦσας ἑλληνιστί. Εἶνε ἐκ τῶν ἑλληνικῶν οικογενειῶν, αἵτινες ἡγόρασαν τὰς οἰκίας τῶν ἀπερχομένων Τούρκων καὶ ἐγκατέστησαν ἐν αὐταῖς. Ἐκλείσθησαν ἐντὸς τοῦ πνιγροῦ κάστρου, τοῦ ἐπιπροσθούντος εἰς τὸν ἔξω κόσμον, ἀναμένοντας τὴν κατεδάφισίν του μετὰ τῆς ἀγωνιώδους ἀνυπομονησίας δεσμώτου ἀναμένοντος ν' ἀνοιχθῇ ἡ εἰρκτή του.

Πρὸ τῆς θύρας πεταλωτοῦ βλέπω ἄνθρωπον ἐρυθρὰ ἐνδεδυμένον ἀπὸ κεφαλῆς μέχρις ὀσφύος, φέροντα λευκὴν περισκελίδαν καὶ ξίφος παρὰ τὴν πλευράν.

Εἶνε ὁ Τούρκος κλητῆρ, φέρων τὴν στολὴν Ἑλληνικῆς κλητῆρος, πλὴν τοῦ πιλικίου, διότι δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς Τούρκους νὰ φορέσωσι σάπκας, φέρει ὅμως τὸ ἑλληνικὸν στέμμα ἐπὶ τοῦ μεγάλου τουρκικοῦ φεσίου του!..

Παρὰ τὴν ἐτέραν πύλην τοῦ φρουρίου ἐντὸς λιθίνου ἰσογείου δώματος, παρεμφεροῦς πρὸς εἰρκτὴν μὲ τοὺς ὀγκώδεις τοίχους του, ἐπὶ τῶν σιδηρῶν ῥάβδων τοῦ κιγκλιδωτοῦ παραθύρου, βλέπω μυρία ῥάκη πολυχρώμων λωρίδων, ἐφ' ὧν

ἐπικάθηται βαρὺ στρώμα κόνεως. Εἶνε δὲ τάφος ἁγίου τινὸς χόδζα ἔχοντος τὴν δύναμιν νὰ θεραπεύῃ τοὺς πυρετοὺς· τὰς λωρίδας ἐκεῖνας ἔδεσαν πυρέσσοντες δάκτυλοι ἀφέντες ἐκεῖ τὸν πυρετόν.

Πρὶν ἐξέλθω τοῦ φρουρίου βλέπω τὴν μικρὰν θύραν τῶν ἐντὸς τοῦ τείχους φοβερῶν *μουδρουμιῶν*, εἰς ἃ ἐρρίπτοντο κατὰ τοὺς δεινοὺς χρόνους τῆς δουλείας οἱ δύστηνοι βαγιάδες. Ποῖαι κραυγαὶ στρεβλουμένων, ποῖα ψυχορραγήματα ἀνθρώπων ταφέντων ζώντων κατέπνιξαν τὰ βάθη ἐκεῖνα!.. Ὡ! διὰ μιᾶς ἐπανερχεται ὅλον τὸ παρελθὸν εἰς τὴν μνήμην μου καὶ δὲν λησμονῶ τί ἔπραξαν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἰς τὸ ἔθνος μου, καὶ δὲν ἐνθυμοῦμαι πῶς ἀπέρχονται, ἀλλ' ἐνθυμοῦμαι πῶς ἤλθον καὶ πῶς ἔμειναν ἐπὶ τῆς γῆς μας τόσους αἰῶνας!

(Ἐπεταὶ τὸ τέλος).

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΚΟΥΡΤΙΑΝΗΣ.

ΤΑ ΠΟΥΛΑΚΙΑ

ΚΩΜΩΔΙΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΡΕΙΣ ΥΠΟ Ε. LABICHE ΚΑΙ DELACOUR.

(Μετάφρασις Ν. Γ. Π.)

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον).

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ἐστιατόριον. Θύρα εἰς τὸ βάθος, καὶ θύραι δεξιὰ καὶ ἀριστερά. Ἀγγοθήκη, ἄρμαριον. Δεξιὰ τράπεζα.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΙΩΣΗΦ, ΚΑΙΤΗ, ΕΡΡΙΕΤΤΑ, εἶτα ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ

ΚΑΙΤΗ, (*ἐκτινάσσουσα τὴν κόριν*). Ὅπως καὶ ἂν τὸ ἐξετάσης, εἶναι παράξενον πρᾶγμα. Νὰ μὴ σηκωθῇ ἀκόμη ὁ αὐθέντης!

ΙΩΣΗΦ. Καὶ οὔτε ὁ ἀδελφός του... Φαίνεται πῶς τὸ ἔρρηξαν ἔξω χθές.

ΕΡΡΙΕΤΤΑ, (*εἰσέρχεται ἀριστερόθεν, φοροῦσα ἐνδυμασίαν περιπάτου*). Πῶς! ἔνδεκα ἡ ὥρα καὶ ἀκόμη δὲν ἐσυγυρίζατε τὸ σπῖτι;

ΚΑΙΤΗ. Ἐτελειώσαμεν, κυρία.

ΙΩΣΗΦ. Ἐφοβοῦμεθα μὴ ἐξυπνήσωμεν τὸν κύριον.

ΕΡΡΙΕΤΤΑ. Ἀκόμη κοιμᾶται; ... Μὴ τυχὸν εἶνε ἄρρωστος;

ΙΩΣΗΦ. Ὡ! ὄχι, κυρία... ἀλλὰ ἐγύρισε χθές ἀργὰ τὴν νύκτα, καὶ ἔμεινε πολλὴν ὥραν ἐξυπνος καὶ ἐπεριπατοῦσε εἰς τὸ δωμάτιόν του.

ΕΡΡΙΕΤΤΑ. Φαίνεται ὅτι ἔπινε καφέ... καὶ τοῦ φέρει αὐπνίαν... Νὰ τοῦ εἰπῇτε πῶς ἐβγήκα ἐξω, ὑπάγω εἰς τὸ λουτρόν... .

ΙΩΣΗΦ. Μάλιστα, κυρία. (*Εξέρχεται, καθώς και η Καίτη*).

ΕΡΡΙΕΤΤΑ, (*διευθετούσα την εσθῆτά της*). "Ας κάμω γρήγορα.

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ, (*φαίνεται εις τὸ βάθος*). Εὐχαριστῶ! θὰ τὸν περιμείνω!

ΕΡΡΙΕΤΤΑ, (*στρεφόμενη*). "Α! (*Ἀναλαμβάνει τὸ περιχειρίδιόν της, ὅπερ εἰσελθοῦσα εἶχε ἀποθέσῃ εἰς ἐν κάθισμα*).

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. "Α! θεία μου... δὲν σὰς ἐρωτῶ πῶς ἔχετε εἰς τὴν υἰεῖαν σας... ἡ ὄψις σας εἶναι σήμερον δροσερωτάτη.

(Ἡ Ἐρριέττα χαιρετίζει ψυχρῶς καὶ ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ, εἶτα ΛΕΩΝ.

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ, (*μόνος*). Ἀκόμη εἶναι θυμωμένη. Εἶναι χαριεστάτη ἡ θεία μου, ἀλλ' εὐερέθιστος...

ΛΕΩΝ, (*εἰσέρχεται ἀριστερόθεν, φορῶν τὸν πῦλόν του*). Μπα! σὺ εἶσαι!

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Καλημέρα, Λέων... περιμένω τὸν πατέρα μου...

ΛΕΩΝ. Δὲν ἐσηκώθη ἀκόμη.

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Τὸ εἰζεύρω... Ἐδείπνησε χθὲς μὲ τὸν πατέρα σου... καὶ ἔχω πολλὰ διδόμενα νὰ πιστεύω, ὅτι οἱ δύο σεβάσμιοι πατριάρχαι εἶχαν μακρὰν συνομιλίαν μὲ τὴν χήραν Κλικῶ.

ΛΕΩΝ. Τί ἐννοεῖς;

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Ἔτσι λέγουν οἱ σπουδασταί... ὅταν θέλουν νὰ δείξουν πῶς δὲν τοὺς ἀρέσει ὁ ζῦθος... καὶ προτιμοῦν τὸν καμπανίτην τῆς χήρας Κλικῶ.

ΛΕΩΝ. Αἰωνίως θὰ ἦσαι, καίμενε, παλαβός.

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Δὲν εἶνε ἐμπρός ὁ μπαμπᾶς... καὶ ἐν τούτοις δὲν ἔχω καθόλου διάθεσιν νὰ γελάσω σήμερα.

ΛΕΩΝ. Τί, μήπως ἔχεις τίποτε;

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Δὲν ἔχω τίποτε... ἀλλὰ ἔχω δώδεκα χιλιάδων δραχμῶν χρέη!

ΛΕΩΝ. Σὺ ἔχεις χρέη!...

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Ἀμμή ποῖος ἄλλος; Δύο χρόνια τώρα ποὺ δὲν μοῦ στέλλει λεπτὸν ὁ μπαμπᾶς... ἐχρειάσθη νὰ προσφύγω εἰς τὴν δημοσίαν πίστιν... καὶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἶναι θυμωμένη ἡ δημοσία πίστις!

ΛΕΩΝ. Πῶς;

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Ἀρχισε νὰ μοῦ ἐξακοντίζῃ κᾄτι χαρτιά... μὲ κᾄτι τυπωμένας σφραγίδας ἔς τὴν ἄκρην...

ΛΕΩΝ. Χαρτόσημον!... Εἶναι κάμμία ἀπόφασις ἐναντίον σου;

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Ὅταν πῶς ἔτσι μοῦ φαίνεται... δὲν ἤμπορῶ νὰ καταλάβω πῶς αὐτοὶ οἱ κατε-

γαρέοι ἐπληροφορήθησαν πῶς ὁ μπαμπᾶς εὐρίσκεται εἰς Παρίσιους... καὶ ἐθεώρησαν κατὰλληλον τὴν περίστασιν...

ΛΕΩΝ. Καὶ τί θὰ κάμης λοιπόν;

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Ἐεύρω κ' ἐγώ;... συμβούλευσέ με...

ΛΕΩΝ. Δὲν βλέπω κανέν ἄλλο μέσον... πρέπει νὰ ὁμολογήσῃς τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν πατέρα σου...

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. "Οχι!... ἄλλον κανένα τρόπον ἂν ἔχῃς νὰ μοῦ εἴπῃς!

ΛΕΩΝ. Ἐγώ, ἂν ἤμην εἰς τὴν θέσιν σου αὐτὸ θὰ ἔκαμνα.

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Ναί! μὰ ἄλλο ὁ πατέρας σου καὶ ἄλλο ὁ ἰδικός μου. Ὁ πατέρας σου εἶνε ἀξιόλογος ἄνθρωπος... εἶνε κάσσα ποῦ ἀνοίγει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν... καθὼς ὅλαις οἱ κάσσαις. Ἐν ᾧ ὁ ἰδικός μου εἶναι κουμπάρᾶς... καὶ χωρὶς σχισμάδα μάλιστα... Διὰ νὰ τὸν ἀνοίξῃς πρέπει νὰ τὸν σπάσῃς.

ΛΕΩΝ. "Α! ὄχι, ἀπατάσαι... ὁ θεός μου ὁ Φραγκίσκος εἶναι ὀλίγον τραχύς καὶ σκληροτράχηλος, ἀλήθεια... ἀλλὰ εἶναι ἐξαιρετος ἄνθρωπος... σὲ ἀγαπᾷ πολὺ καὶ ἄς μὴ τὸ δειχῇ...

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Ναί, ἂν τοὺς πιθήκους, ποῦ ἀπὸ τὴν πολλὴν τοὺς ἀγάπην πνίγουν τὰ τέκνα τῶν.

ΛΕΩΝ. Ὅπως καὶ ἂν ἦναι ἄλλον τρόπον δὲν ἔχεις.

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Αὐτὸ εἶναι σωστόν... "Ας εἶναι... ἂν τὸν εὐρῶ εἰς ταῖς καλαῖς του... Νὰ σοῦ εἰπῶ, δὲν ἀναλαμβάνεις, καίμενε, σὺ νὰ μεσιτεύσῃς;

ΛΕΩΝ. "Α! ὄχι... αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν γίνονται μὲ μεσίτας... Καὶ ἔπειτα ἔχω δουλειὰ καὶ πρέπει νὰ ἐξέλθω...

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ, (*ἐξώθεν*). Ἰωσήφ! Ζεστό νερό!

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Αὐτὸς εἶναι!

ΛΕΩΝ. Λοιπὸν σὲ ἀφίνω καὶ καλὴν ἐπιτυχίαν! (*Εξέρχεται δεξιὰ*).

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Δραπετεύει ὁ ἄνανδρος!

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ, ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ, εἶτα ΙΩΣΗΦ.

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ, (*εἰσέρχεται ἐκ τοῦ βάθους ἀριστερόθεν, φορῶν κοιτωρίτην*). Ἰωσήφ!... Ζεστό νερό... (*Βλέπει τὸν Τιβουρκίον*). Μπα! σὺ εἶσαι;... Τί θέλεις ἐδῶ;

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Ἐξύπνησα ἐνωρίς... καὶ εἶπα μὲ τὸν νοῦν μου: «Ἄς υπάγω νὰ ἰδῶ τί κάμνει ὁ μπαμπᾶς...»

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ. Καὶ δι' αὐτὸ ἤλθες τόσον δρόμον;

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Ναί... πεζός.

ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ. Τιβούρκιε, σέ εὐχαριστῶ... ἀλλά δὲν μοῦ ἀρέσει νὰ χάνης τὸν καιρόν σου διὰ τέτοιαις ἀνοησίαις.

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. (Κατ' ἰδίαν). Τί εὐπροσήγορος ὅπου εἶναι! (Μεγαλοφώνως). Ἐλησμόνησα νὰ σας εἰπῶ, ὅτι ἔχω ἓνα μαθητὴν ἐδῶ πλησίον.

ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ. Ἄ! ἂν ἦλθες διὰ δουλειά, ἀλλάζει τὸ πρᾶγμα. Φίλησέ με. (Ἀσπάζονται ἀλλήλους.) Διεσκέδασα χθὲς περίφημα... ἔδωσα ἓνα μάθημα εἰς τὸν θεῖόν σου... τὸν ἐπαλάβωσα!...

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. (Γελῶν βεβιασμένως). Ἄ! χὰ! τί ἀστειόν!

ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ. Διατί γελᾷς;

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Δι' αὐτὸ ὅπου εἶπες... εἶνε ἀστείότατον.

ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ. (Ξηρῶς). Δὲν ἀγαπῶ τοὺς κόλακας...

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ (κατ' ἰδίαν). Δὲν εἶναι εἰς ταῖς καλαῖς του...

ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ. Τί εἶναι αὐτὸς ὁ μαθητής, διὰ τὸν ὁποῖον ἦλθες;

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Ὡ Θεέ μου... εἶνε μαθητής... (κατ' ἰδίαν, συλλογιζόμενος). Αὐτὸ... ἂν ἠμποροῦσα... (Μεγαλοφώνως). Ἡ μάλλον εἶναι πελάτης, ὁ ὁποῖος μὲ παρεκάλεσε νὰ περάσω ἀπὸ τὸ σπίτι του, διὰ νὰ τῷ δώσω μίαν συμβουλὴν...

ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ. Ἐπὶ πληρωμῇ;

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Αὐτὸ μᾶς ἔλειπε... βέβαια ἐπὶ πληρωμῇ.

ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ. Πόσα;

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Εἰκοσιπέντε δραχμάς.

ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ. Δὲν εἶναι ἄσχημα...

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Νὰ ποία εἶναι ἡ ὑπόθεσις... ὁ πελάτης μου εἶναι νέος ἀπὸ καλὴν οἰκογένειαν... νέος ἀξιολογώτατος... ἥσυχος... τιμιώτατος... ὁ ὁποῖος ἀγαπᾷ πολὺ τὸν πατέρα του... ὦ! τὸν ἀγαπᾷ παραπολὺ τὸν πατέρα του... ἀλλὰ εἶχε τὴν ἀτυχίαν νὰ κάμῃ χρέη...

ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ. Χρέη;

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Ὁχι ὅμως πολλὰ... δώδεκα χιλιάδας δραχμῶν.

ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ. Δώδεκα χιλιάδων δραχμῶν χρέη; (Παραφύρως). Νὰ εἴπῃς ἐκ μέρους μου εἰς τὸν πελάτην σου ὅτι εἶναι κακοηθέστατος...

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Μὲ συγχωρεῖτε... Αὐτὸς δικαιολογεῖται...

ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ. Δὲν ἔχει κάμμιναν δικαιολογίαν... νέος ποῦ ἔχει τὸν πατέρα του... ἀπὸ ἐντιμον οἰκογένειαν... νὰ κυλιεταί εἰς τὸν βόρβορον τῶν δανείων... δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ εἶναι κακοῦθης!

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Μά...

ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ. (ὀργίλος). Εἰπέ μου, δὲν εἶσαι καὶ σὺ τῆς αὐτῆς γνώμης;

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Ναί!... εἶναι... κακοῦθης!

ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ. Ἄ!

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. (κατ' ἰδίαν). Πάει, δὲν θὰ τοῦ κάμω λόγον σήμερα διὰ τὴν ὑπόθεσιν.

ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ. Ἄν τέτοιο κακὸν σοῦ συνέβαινεν...

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Ἐ, τί;

ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ. Ἀλλὰ εἶμαι ἥσυχος... εἶσαι φρόνιμος..., ἐργάζεσαι... ἐργάζεσαι... οἰκονομεῖς χρήματα...

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Ὡ! οἰκονομῶ... ὀλίγα ὅμως.

ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ. Ἀφ' οὗ ἀγοράζεις ἐπιπλα... θὰ ἔλθω νὰ τὰ ἴδω σήμερα!

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Τί ὥρα;

ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ. Τὴν ὥραν τοῦ γεύματος...

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Ἄ!

ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ. Δέχομαι νὰ μοῦ προσφέρῃς τὸ γεῦμα... ἀλλὰ τήραξε... δὲν θέλω ἐγὼ ἀνότητα ἐξοδα!

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Μείνατε ἥσυχος. (Κατ' ἰδίαν). Τοῦ ἀρέσουν τὰ ποδαράκια μὲ αὐγολέμονο... θὰ τὸν χορτάσω ἀπὸ αὐτά... ἴσως ἔτσι τὸν μαλάξω.

ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ. Ἐγὼ ὑπάγω νὰ ξυρισθῶ καὶ σ' ἐμίσῃ ὥρᾳ σ' εὐρίσκω.

ΤΙΒΟΥΡΚΙΟΣ. Χαίρετε, μπαμπά... (Κατ' ἰδίαν.) Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια θὰ τοῦ παρουσιάσω τὸν ἰσολογισμόν μου. (Ἐξέρχεται ἐκ τοῦ βάνθους. Εἰσέρχεται ὁ Ἰωσήφ, φέρων προχοῖδα μὲ θερμὸν ὕδωρ).

ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ. Τὸ καλὸ μου τὸ παιδί! τὸν ἀγαπῶ πολὺ... ἀλλὰ δὲν τοῦ τὸ λέγω! Ἄ! Ἰωσήφ!

ΙΩΣΗΦ. Ὅριστε, κύριε.

ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ. Θὰ φάγω ἔξω... νὰ τὸ εἰπῇτε...

ΙΩΣΗΦ. Πολὺ καλὰ, κύριε.

(Ὁ Ἰωσήφ προηγεῖται τοῦ Φραγκίσκου, ὅστις εἰσέρχεται εἰς τὸ δωμάτιον ἀριστερὰ πρὸς τὸ βάθος.)

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΒΛΑΔΙΝΕ, εἶτα ΦΡΑΓΚΙΕΚΟΣ, εἶτα ΙΩΣΗΦ

(Ἡ σκηνὴ μένει πρὸς στιγμὴν ἔρημος.)

ΒΛΑΔΙΝΕ, (εἰσέρχεται βραδέως βαδίζων ἐκ τοῦ πρὸς τὰ δεξιὰ, ἔμπροσθεν, δωματίου του.) Εἶμαι περίλυπος... ἐκοιμήθην κακὰ... φθάνομεν εἰς τὴν ὁδὸν Κοινωνικοῦ Συναλλάγματος, ἀρ. 15 δις... ἀθλία ὁδός... ἀθλία οἰκία... ἡμην συγκεκινημένος... «Ὁ δυστυχὴς Σιμωνίδης;» ἐρωτῶ τὸν θυρωρὸν μὲ πόνον... «Εἰς τὸ πέμπτον, ἡ ἀριστερὰ θύρα.» Μοῦ ἐφάνη κάπως παράξενον, διότι ἡ ἐπιστολὴ ἔλεγε διὰ τὸ ἑβδομὸν καὶ τὴν ἀνεμόσκαλαν... Ἄς εἶναι... ἀναβαίνομεν... τὸ κλειδί ἦτο εἰς τὴν

θύραν... τὸ γυρίζω σιγά... μὲ τὴν προσοχὴν καὶ τὴν μυστικότητα τῆς ἐλεημοσύνης εἰσχωρούσης εἰς τὸ ἐνδιαίτημα τῆς δυστυχίας... καὶ εὐρίσκομεν... ποῖον; τὸν πρῶν ἀμαξηλάτην μου! τὸν Οὐίλλιαμ;... αὐτὸν ποῦ ἡ γυναῖκά μου... (διορθῶν ἑαυτὸν) αὐτὸν ποῦ ἔδιωξα τόσον ἀποτόμως... ἦτο στρωμένος εἰς τὸ τραπέζι μὲ ἓνα ἄγγλον λακὲ καὶ πέντε ἀδειανὰς φιᾶλας... οὔτε ἔγνος πατὴρ τυφλοῦ... Ὁμολογῶ, ὅτι αὐτὸ μ' ἐσύγχισε ὀλίγον... Ὑπάρχουν ἄνθρωποι, ποῦ εἶνε ἱκανοὶ νὰ σὲ κάμουν νὰ σιχαθῇς τὴν εὐχαρίστησιν ποῦ αἰσθάνεσαι νὰ κάμῃς τὸ καλόν! Ὁ ἀδελφός μου Φραγκίσκος ἐθριζέμευε, ἦτο 'ς ταῖς δόξαις του... ἀλλὰ τί σημαίνει αὐτό; μ' ἔρρηξεν ἡ τύχη εἰς ἓνα ἐλεεινόν... Ὑπάρχουν πουλάκια ποῦ τσιμποῦν... δὲν εἶνε αὐτὸς λόγος νὰ ἐγκαταλείπῃ κανεὶς τὰ ἄλλα.

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ, (εἰσέρχεται ἐνδεδυμένος.). Λοιπόν, κύριε φιλάνθρωπε;

ΒΛΑΔΙΝΕ. Τί;

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ, (γελῶν). Εἰς τὸ ἔβδομον πάτωμα... ἡ ἀνεμόσκαλα δεξιὰ...

ΒΛΑΔΙΝΕ. Σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ ἀφήσῃς ἡσυχόν... ἐπλήρωσα τὸ δεῖπνον... δὲν ἔχεις νὰ εἰπῇς τίποτε...

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ. Ἦτο ἐξαίρετον!

ΒΛΑΔΙΝΕ. Τὸ πιστεύω, ἀφ' οὗ ἐπλήρωσα σαρὰντα ἐπτὰ δραχμάς καὶ πενήντα λεπτά· νὰ ὁ λογαριασμός. (Εἰσέρχεται αὐτὸν ἐκ τοῦ θυλακίου του). Σούπα βασιλική, δύο δραχμάς· ἀστακὸς τρεῖς δραχμάς.

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ. Πῶς, ἀστακός;... ἐγὼ δὲν ἔφαγα ἀστακόν...

ΒΛΑΔΙΝΕ. Ἄ! νομίζεις;... οὔτε ἐγώ...

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ. Οὔτε κἂν μᾶς ἐπαρουσίασαν ἀστακόν... Ἄ! ἔξουρουν τὴ δουλειά τους οἱ ξενοδόχοι!...

ΒΛΑΔΙΝΕ. Πῶς! εἶναι δυνατόν νὰ ὑποθέτῃς... Ἦτο εἰς κύριον πλησίον μας, ὁ ὁποῖος ἔφαγε ἀστακόν... συνέβη πιθανὸν λάθος...

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ. Ἐνδέχεται... ἀλλ' ἐγὼ ἂν ἤμην εἰς τὴν θέσιν σου, προτοῦ νὰ πληρώσω, θὰ ἐπεθεώρουν τὸν λογαριασμόν. (Δεικνύων τὴν σακχαροθήκην καὶ τὴν φιάλην τοῦ οἰνόπνευματος ἐπὶ τῆς ἀγγοθήκης.) Καὶ πρὸς τούτοις θὰ ἐκλείδωνα τὴν ζάχαριν καὶ τὸ οἰνόπνευμα... αὐτὰ τὰ πράγματα ἐξατμίζονται εὐκολα.

ΒΛΑΔΙΝΕ. Ἐλα, τώρα θὰ ὑποπτεύσῃς καὶ τὸν Ἰωσήφ, τὸν ἀξιόλογον ὑπρέτην, ὁποῦ τὸν ἔχω δέκα ἔτη εἰς τὸ σπίτι...

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ. Φίλε μου, ἐγὼ εἶμαι ἀπὸ ἐκείνους ποῦ δὲν γελοιῶνται... Χαῖρε, ὑπάγω νὰ γευματίσω μὲ τὸν υἱόν μου. (Εἰσέρχεται).

ΒΛΑΔΙΝΕ, (μόνος). Ὁ Ἰωσήφ... ὁ τίμιος νέος, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ ἐμπιστευόμην... (πλη-

σιάζει μηχανικῶς εἰς τὴν σακχαροθήκην καὶ ἀριθμεῖ τὰ τεμάχια). Τέσσαρα, ἕξ, ἐπτὰ, ὀκτώ, καὶ ἓν μικρόν... Τρώγω τὸ μικρόν, διὰ νὰ μὴν ἐμπερδευθῶ εἰς τὸν λογαριασμόν. (Τρώγει). Τώρα τὸ οἰνόπνευμα... (λαμβάνει τὴν φιάλην.) Δὲν τὸ κάμνω ἀπὸ δυσπιστίαν... ἀλλὰ διὰ νὰ ἀποστομώσω τὸν ἀδελφόν μου!... Πῶς νὰ τὸ σημαδέψω;... Ἄ! μὲ τὸ μανδῆλι μου... (Μετρεῖ.) Τῇ ἀληθείᾳ, ἐντρέπομαι τὸν ἑαυτόν μου... φθάνει ἕως ἐκεῖ... Ὁ κάμω κόμβον...

Κάμνει κόμβον εἰς τὸ μανδῆλιόν του. Εἰσέρχεται ὁ Μιζαβράν μὲ ἓν ζευγὸς ὑποδημάτων.

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

ΒΛΑΔΙΝΕ, ΜΙΖΑΒΡΑΝ, εἶτα ἸΩΣΗΦ,

καὶ ἄλλος ὑποδηματοποιός.

ΒΛΑΔΙΝΕ. Μπα! σεῖς εἰσθε πάλιν!

ΜΙΖΑΒΡΑΝ. Κύριε, σᾶς φέρω τὰ ὑποδήματά σας.

ΒΛΑΔΙΝΕ. Σοῦτ! ἂν σᾶς ἀκούσῃ ἡ σύζυγός μου...

ἸΩΣΗΦ. (εἰσελθὼν). Ἡ κυρία ἔχει ἐξέλθῃ πρὸ μιᾶς ὥρας... ὑπῆγε εἰς τὸ λουτρόν...

ΜΙΖΑΒΡΑΝ. Γιὰ κυττάξετε τί πράγμα εἶναι ἐδῶ. (Τῷ δίδει ἐν ὑπόδημα καὶ εἶτα ἀποθέτει τὸ ἕτερον δεξιὰ.)

ΒΛΑΔΙΝΕ, (λαμβάνων τὸ ὑπόδημα.) Καλὰ, Μιζαβράν· εἶναι καλὸν τὸ πρᾶγμα;

ΜΙΖΑΒΡΑΝ. ὦ, κύριε! κυττάξετέ το, σᾶς παρακαλῶ... ἡ καλλιτέρα ποιότης τοῦ εὐρίσκεται...

ΒΛΑΔΙΝΕ, (κατ' ἰδίαν). Ἐχει ἀγαθὴν φυσιογνωμίαν... εὐχαριστεῖται κανεὶς νὰ τὸν παρατηρῇ.

ΜΙΖΑΒΡΑΝ. Εἶναι βιδέλο... βιδέλο τοῦ Βορδῶ.

ΒΛΑΔΙΝΕ. Καὶ εἰς ἐμὲ φαίνεται καλόν. (Βλέπων τὸν δεύτερον ὑποδηματοποιόν, ὅστις εἰσέρχεται τότε). Καὶ ἄλλος ὑποδηματοποιός... Τί, μήπως σήμερον εἶναι ἡ ἡμέρα τῶν ὑποδηματοποιῶν;

ἸΩΣΗΦ, (πρὸς τὸν ἄλλον ὑποδηματοποιόν, προχωροῦντα πρὸς τὰριστερά.) Ὁ κ. Λέων θὰ ἐπιστρέψῃ μετ' ὀλίγον... ἂν ἀγαπάτε νὰ τὸν περιμένετε.

(Ὁ ἄλλος ὑποδηματοποιὸς ἀποθέτει τὰ ὑποδήματά ἐπὶ τοῦ καθίσματος.)

Ὁ ἄλλος ὑποδηματοποιός, (μὲ προφορὰν γερμανίζουσαν). Παρακαλῶ τὸν κύριον νὰ παρατηρήσῃ τὴν ποιότητα... εἶναι βιδέλο... βιδέλο τοῦ Βορδῶ... (δεικνύων τὸ ὑπόδημα, ὅπερ κρατεῖ ὁ Βλαδινέ.) Ὅχι! σὰν αὐτὴ τὴ βικέττα.

ΒΛΑΔΙΝΕ, (ἐκπληκτος.) Πῶς; τὰ ὑποδήματά μου;...

Ο ΑΛΛΟΣ ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΟΣ. Μιά ματιά νά ρήξετε, θά καταλάβετε άμέσως τήν διαφοράν.

ΒΛΑΔΙΝΕ, (πρός τόν άλλον υποδηματοποιόν.) Μίαν στιγμήν, παρακαλῶ. (Πλησιάζει τόν Μιζαβράν καί τοῦ δείκνυει τὰ υποδήματια.) Μιζαβράν, τί δέρμα εἶναι αὐτό;

ΜΙΖΑΒΡΑΝ. Βακέττα. (Δείκνυν τὸ ὑπόδημα.) Αὐτό εἶναι βιδέλο.

ΒΛΑΔΙΝΕ. Ἄ! εὐχαριστῶ. (Κατ' ἰδίαν.) Ὁ ἕνας ἀνακιδῆς ψεύστης... ἴσως καί οἱ δύο. (Μεγαλοφώνως.) Καλά, κύριοι, θά περάσω ἀπὸ τὸ κατάστημά σας. (Πρός τόν Μιζαβράν ἀποκομίζοντα τὸ ὑπόδημα.) Ἐ! τί κάμνετε! δότε μου τὸ ἄλλο.

ΜΙΖΑΒΡΑΝ. Συγγνώμην! εἶχα ἄλλοῦ τὸν νοῦν μου. Τὴν καλημέραν εἰς τὴν κυρίαν!

(Ἀμφότεροι οἱ υποδηματοποιοὶ ἐξέρχονται. Ὁ Βλαδινὲ ἴσταται ὡς ἐνός, κρατῶν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὰ ὑποδήματα καί διὰ τῆς ἐτέρας τὸ ὑπόδημάτιον, καί κατέρχεται πρὸς τὰ ἐμπροσθεν τῆς σκηνῆς.)

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ

ΒΛΑΔΙΝΕ, εἶτα ΛΕΩΝ.

ΒΛΑΔΙΝΕ, (μόνος.) Δὲν ἔχω τύχην σήμερα!... Αὐτὸ δὲν εἶναι τίποτε... καί ὅμως μὲ παρρησιάζει... Πρέπει λοιπὸν νὰ μὴ διδῇ κανεὶς πλέον πίστιν εἰς τοὺς υποδηματοποιούς... δὲν δίδω πλέον πίστιν εἰς τοὺς ξενοδόχους... (Αποθέτει τὰ ὑποδήματα εἰς τὸ κάθισμα ἀριστερά.) Καί ἡ γυναῖκά μου, ποῦ δὲν ἐγύρισε ἀκόμη... (Παρατηρεῖ τὸ ὥρολόγιόν του.) Δύο ὥρας εἰς τὸ λουτρόν... εἶναι κάπως παράξενον... Πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσω πῶς μὲ κάμνουν ὅπως θέλουν... Ἀφίνω τὴν Ἑρριέταν νὰ πηγαίνει, νὰ ἔρχεται, νὰ ἔμπαίνει, νὰ ἔγαίνει... γυναῖκα νεωτέραν ἀπὸ ἐμέ... πολὺ νεωτέραν... καί εὐεϊδῇ!... καί φιλάρεσκον... ὑποθέτω, διότι δὲν παρετήρησα ἀκόμη, ἂν ἔχη αὐτὸ τὸ ἐλάττωμα... ἀλλ' ἀγοράζει διαμαντικὰ, δαντέλλας... διὰ ποῖον τὰ κάμνει αὐτά; εἰς ποῖον θέλει νὰ ἀρέσῃ;... Καλὰ εἰμεθα τώρα! ἀρχίζω νὰ ὑποπτεύω ὡς καί τὴν γυναῖκά μου!... Αὐτὸ τὸ ζῶον ὁ Φραγκίσκος μοῦ ἔχωσε τέτοιαις ἰδέαις εἰς τὸ κεφάλι!

ΛΕΩΝ, (Εἰσέρχεται ἐκ τοῦ βάθους.) Ἐρχομαι ἀπὸ τοῦ μεστίτου... ὁρίστε τὸ ἀντίτιμον τῶν εἰκοσιπέντε μετοχῶν Λυών. (Τῷ ἐρχομένῳ ἐν χαρτοφυλάκιον.)

ΒΛΑΔΙΝΕ. Εὐχαριστῶ! (Θέτει τὸ χαρτοφυλάκιον εἰς τὸ θυλάκιον τοῦ ἐνδύματός του, τὸ ὁποῖον μετὰ τινα σκέψιν κομβῶρει ἐπιμελῶς.) Φίλε μου, ἔχω νὰ σοῦ εἰπῶ κάτι τι.

ΛΕΩΝ. Καί ἐγὼ ἐπίσης, πατέρα.

ΒΛΑΔΙΝΕ, (Λαμβάνων τὸ ὑπόδημάτιον ἐκ τοῦ καθίσματος καί ἐπαερχόμενος πρὸς τὸν νοῦν

του.) Ἄφες ν' ἀρχίσω ἐγὼ πρῶτος... Λέον, δὲν εἰξεύρεις ἐν πρᾶγμα... Ὁ υποδηματοποιός σου σὲ κλέπτει... καί ὁ ἰδικός μου τὸ ἴδιον... οἱ κύριοι αὐτοὶ ἀντὶ βιδέλου μᾶς δίδουν βακέττα...

ΛΕΩΝ, (ἀδιαφόρως.) Ἀλήθεια;

ΒΛΑΔΙΝΕ. Εἰμαι βέβαιος... Τὰ παίρνεις, χωρίς νὰ τὰ ἐξετάζης, διότι ἔχεις ἐμπιστοσύνην... κάμνεις κακὰ... μὲ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους πρέπει νὰ λαμβάνης τὰ μέτρα σου... καθὼς καί μὲ τοὺς ξενοδόχους... Διότι ἀλλέως σοῦ λογαριάζουσιν ἄστακούς... δὲν τρώγεις ἄστακούς... καί ὅμως πρέπει νὰ πληρώσης τρεῖς δραχμὰς δι' ἄστακούς.

ΛΕΩΝ. Τί εἶναι αὐτὰ ποῦ μοῦ λέγεις, πατέρα;

ΒΛΑΔΙΝΕ. Σὲ καθιστῶ προσεκτικόν... εἶσαι νέος ἀκόμη... καί ἔχεις καιρὸν νὰ συνειθίσῃς νὰ μὴ ἐμπιστεύεσαι τοὺς ἀνθρώπους... ἐν ᾧ ἐγώ... Ἐλα τώρα, ἄς ἴδωμεν τί ἔχεις νὰ μοῦ εἴπῃς. (Τῷ δίδει τὸ ὑπόδημάτιον καί κάθεται παρὰ τὴν τράπεζαν.)

ΛΕΩΝ, (Αποθέτει τὸ ὑπόδημάτιον ἐπὶ τοῦ καθίσματος καί ἀνερχόμενος κάθεται παρὰ τὸ ἄλλο ἄκρον τῆς τραπέζης.) Πρόκειται περὶ ἐνὸς σχεδίου, περὶ τοῦ ὁποίου ὠμίλησα εἰς τὴν μητέρα μου.

ΒΛΑΔΙΝΕ. Εἰς τὴν μητέρα σου... (Παρατηρεῖ τὸ ὥρολόγιόν του.) Δυσμῖση ὥρας εἰς τὸ λουτρόν... πολὺ παράξενον πρᾶγμα!

ΛΕΩΝ. Ἀγαπῶ τὴν κόρην τοῦ κυρίου Ὁδερτίνου!

ΒΛΑΔΙΝΕ. Τὴν Λουκιάν;... εἶναι χαριεστάτη... ταγίζει τὰ πουλάκια.

ΛΕΩΝ. Τὸ ὄνειρόν μου εἶναι νὰ τὴν νυμφευθῶ.

ΒΛΑΔΙΝΕ. Διατί ὄχι, φίλε μου; ἂν ἔχῃς αὐτὴν τὴν ἐπιθυμίαν...

ΛΕΩΝ. Χθὲς ἔκαμα λόγον εἰς τὸν πατέρα της, καί μοῦ εἶπεν ὅτι εἰμπορῶ νὰ ἐλπίζω...

ΒΛΑΔΙΝΕ. Πῶς; ὁ πατέρας της... εἶναι ἀδύνατον!

ΛΕΩΝ. Διατί εἶναι ἀδύνατον;

ΒΛΑΔΙΝΕ. Εἰς τὴν θέσιν ὅπου εὐρίσκεται...

ΛΕΩΝ. Ἀλλὰ μοὶ φαίνεται, ὅτι ἡ θέσις τοῦ κ. Ὁδερτίνου...

ΒΛΑΔΙΝΕ. Αὐτός! εἶνε κατεστραμμένος... (Ἐγείρεται.)

ΛΕΩΝ, (ἐγείρομενος ἐπίσης.) Πῶς;

ΒΛΑΔΙΝΕ. Ἐγὼ εἰξεύρω... πρέπει νὰ τὸν δανείσω πενήντα χιλιάδας δραχμὰς αὔριον τὸ πρωί.

ΛΕΩΝ. Ἴσως θὰ ᾔται μόνον κάμμία στενοχωρία προσωρινή.

ΒΛΑΔΙΝΕ. Βεβαίως... δὲν ὑποπτεύομαι τὸν Ὁδερτίνον... εἶναι φίλος... ἀλλὰ σὺ ἔχεις λαμπρὰν περιουσίαν... καί ἐλπίδας... καί ἡμπορούσε κανεὶς νὰ ὑποθέσῃ... Ὁ Φραγκί-

σκος βεβαίως θὰ ὑπέθετεν... ὅτι ὁ κύριος Ὁ-
βερτίνος κερδοσκοπεῖ ἐπὶ τῆς ἀγάπης σου πρὸς
τὴν θυγατέρα του.

ΛΕΩΝ, (μετ' ἀγαπητικῆς). ὦ! πατέρα! τί
εἶν' αὐτά!

ΒΛΑΔΙΝΕ. Δὲν τὸ λέγω ἐγώ... Λέγω τί θὰ
ἐσκέπτετο ὁ Φραγκίσκος... ἡ μικρὰ εἶνε νό-
στιμη καὶ τὴν μεταχειρίζεται ὡς δόλομα...

ΛΕΩΝ. Εἰσθε σεῖς ὅπου μοῦ ὁμιλεῖτε, σεῖς ποῦ
εἰσθε τόσο ἀγαθὸς καὶ ἔχετε τόσο εὐγενῆ
ψυχὴν!

ΒΛΑΔΙΝΕ. Φίλε μου... γνωρίζω τοῖς ἀνθρώ-
πους... ἀπὸ χθὲς τὸ βράδυ.

ΛΕΩΝ. Σεῖς νὰ λέγετε τοιαῦτα λόγια δι' ἓνα
παλαιὸν σας φίλον;

ΒΛΑΔΙΝΕ. Ὅχι ἐγώ... ὁ Φραγκίσκος.

ΛΕΩΝ. Τῇ ἀληθείᾳ, πατέρα, πολὺ μὲ λυ-
πεῖτε.

ΒΛΑΔΙΝΕ. Ἀλλὰ τί θέλεις νὰ σοῦ εἶπω...
Ὁ Φραγκίσκος...

ΛΕΩΝ. Νὰ ἀποδίδετε τοιαῦτα αἰσθήματα
εἰς οἰκογένειαν, τὴν ὅποιαν ἀπὸ παιδικῆς ἡλι-
κίας μ' ἐδιδάξατε νὰ ἀγαπῶ καὶ νὰ σέβωμαι..

ΒΛΑΔΙΝΕ. Μὰ σοῦ λέγω καὶ πάλιν...

ΛΕΩΝ, (ἐξερχόμενος ἀριστερά, πρὸς τὰ ἐμ-
πρὸς). Ἀ! κἄτι ἐπάθατε... ἀλλάξατε...
δὲν εἰσθε ὁ ἴδιος...

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ

ΒΛΑΔΙΝΕ, εἶτα ΙΩΣΗΦ

ΒΛΑΔΙΝΕ., (προχωρῶν πρὸς τὰ ἐμπρὸς). Ἀ-
λήθεια, ἔχει δίκαιον... ἀλλὰ δὲν πταίω ἐγώ...
οἱ ὑποδηματοποιοί, ὁ ἀστακός... καὶ ἡ γυναῖ-
κά μου, ποῦ δὲν ἐγύρισε ἀκόμη... (παρρησι-
αζοῦν τὸ ὁρολόγιόν του). Τρεῖς ὥρες εἰς τὸ λουτρόν!...
(φορεῖ τὸν πλῆρον του). Εἶνε ἀπίθανον! κἄτι
τρέχει ἐδῶ. (Φωνάζει) Ἰωσήφ! Ἰωσήφ!... τὸ
κπέλλο μου...

ΙΩΣΗΦ, (εἰσερχόμενος). Μὰ τὸ φορεῖτε.

ΒΛΑΔΙΝΕ. Ἐ! πῶς! ἂ! ἔχεις δίκαιον τρέχω
εἰς τὸ κατάστημα (στερεῶν τὸν πλῆρον του ἐπὶ
τῆς κεφαλῆς). Κἄτι τρέχει ἐδῶ. (Ἐξέρχεται
σπυρναίνον ὁ κώδων).

ΙΩΣΗΦ. Μὲ καλεῖ ἡ κυρία... ἐλησμονήσα
νὰ εἶπω εἰς τὸν κύριον, ὅτι ἐγύρισε πρὸ δύο
ὥρων... (Εἰσέρχεται πρὸς τὰριστερά, καθ' ἣν
στιγμὴν ὁ Φραγκίσκος καὶ ὁ Τιβούρκιος ἐπι-
φαίνονται εἰς τὸ βάθος.)

(Ἐπεται συνέχεια).

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΓΛΩΣΣΑ

Βολαπύκ! παγκόσμιος γλώσσα! Ποῦ καὶ πό-
τε ἐδημιουργήθη τὸ θαυμάσιον τοῦτο ἰδιῶμα;
Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐπενοήθη ἡ παγκόσμιος γλώσ-
σα ἐν Κωνσταντίᾳ ὑπὸ τοῦ χρηστοῦ Γερμανοῦ
ιερέως Ἰωάννου Μαρτίνου Σχλάυερ. Εἶνε πραγ-
ματικὸν ἢ ὅλως φαντασιώδες τὸ γλωσσικόν
τοῦτο φιλοτέχνημα; Ἡ γλώσσα δὲν ἐπινοεῖται,
πολλῶν δὲ ὀλιγώτερον κατασκευάζεται ὑφ' ἐνὸς
καὶ μόνου ἀνθρώπου: πᾶσα γλώσσα εἶνε προῖον
οὐχὶ ἀτόμου κατ' ἰδίαν ἀλλὰ λαοῦ συλλήθδην,
ἀπαιτεῖ δὲ ἐργασίαν πολλῶν κατὰ συνέχειαν
αἰώνων. Ὡς γνωστόν, πρὸ πολλοῦ ἐγένοντο ἀπό-
πειραι πρὸς κατασκευὴν παγκοσμίου γλώσσης.
Περὶ τὸ τέλος τοῦ ἑπτακαιδεκάτου αἰῶνος πάμ-
πολλοὶ σοφοὶ καὶ πολυῖστορες τῶν χρόνων ἐκεί-
νων ἄνδρες ἡσχολήθησαν σπουδαίως περὶ τὸ
δυσεπίλυτον τοῦτο πρόβλημα. Ὁ ἐπιφανέστα-
τος φιλόσοφος Λεϊβνίτιος ἐξέδωκε τῷ 1688 πο-
νημάτιον λατινιστὶ γεγραμμένον, «dissertatio
de arte combinatoria». Ἡ διατριβὴ αὕτη εἶνε
τὸ πρῶτον σπουδαῖον ὁπωσοῦν πείραμα πρὸς
δημιουργίαν παγκοσμίου γλώσσης. Ὁ Λεϊβνί-
τιος δὲν κατώρθωσε μὲν νὰ λύσῃ τὸ πρόβλημα,
ἀλλ' ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς ἄλλας πολλὰς καὶ
ποικίλας περὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος ἐρεῖνας. Τῷ
1688 εἶδε τὸ φῶς τὸ «περὶ φιλοσοφικῆς γλώσ-
σης» δοκίμιον τοῦ Ἀγγλοῦ ἐπισκόπου Οὐίλκινς·
ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ δοκιμίου τούτου τὸ ζήτημα
ἐλαχίστην ἔλαβε πρακτικὴν ἐπίδοσιν, διότι ὁ
Ἀγγλος ἱεράρχης ἀπέτυχεν οὐχ ἥττον τοῦ Γερ-
μανοῦ φιλοσόφου. Ἐκ τῶν ὕστερον ἐκδοθέντων
πονημάτων, μνημονεύομεν τὴν «Πασιγραφίαν»
τοῦ περιωνύμου ἀββᾶ Σικάρ, καὶ τὸν Γερμανὸν
Βαχμάιερ, οὗ τὸ σύστημα ἐρεῖδεται κατ' ἐξο-
χὴν ἐπὶ τῶν ἀριθμητικῶν σημείων. Κατ' ἀρ-
χάς, ἡ ἐπινόησις τοῦ Βαχμάιερ ἔτυχε πολλῶν
θιασωτῶν, ἐπεσπάσατο δὲ μέχρι τινὸς καὶ τὴν
προσοχὴν εὐρωπαϊκῶν τινῶν κυβερνήσεων· ἀλλ'
ὕστερον σὺν τῷ προῖοντι χρόνῳ τὸ ἐπὶ αἰσίσις
οἰωνοῖς ἐγκαινισθὲν ἀριθμητικὸν τοῦτο δαίδαλ-
μα περιέπεσε βαθυμῆδον εἰς λήθη.

Ἡ ἀνάγκη ὅμως παγκοσμίου γλώσσης καθί-
στατο ὁσημέραι ἐπαισθητή. Ὁ τηλεγράφος, οἱ
σιδηρόδρομοι, τὰ ἀτμόπλοια, μειώσαντα κατὰ
τὸ μᾶλλον ἡ ἥττον τὰς ἀποστάσεις, προσήγγισαν
ἀλλήλοις τοὺς λαούς· οἱ λαοὶ ὅμως διετέλουν
οὕτως εἰπεῖν ἀπεξενωμένοι ἀλλήλων διὰ τὴν
ἑλλειψιν κοινοῦ ἰδιώματος. Εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι
πάντα τὰ πεπολιτισμένα κράτη ἐνεκαίνισαν ἐν
τοῖς σχολαίσις αὐτῶν ὡς ὑποχρεωτικὸν μάθημα
τὴν σπουδὴν τῶν ξένων γλωσσῶν· ἀλλ' ὁ ἀριθ-
μὸς τῶν ξένων γλωσσῶν ἐδέησε νὰ περιορισθῇ
εἰς δύο ἢ το πολὺ τρεῖς, τὰς σπουδαιοτάτας ἐν
Εὐρώπῃ· ἄλλως δέ, ἡ πείρα ἀπέδειξεν ὅτι ἡ ἐκ-

Κοινὸν τὸ ἀναγινώσκειν, ἀλλὰ σπάνιον τὸ
καρποφόρως ἀναγινώσκειν.